

ПРАВО ПОПЕРЕДНЬОГО КОРИСТУВАЧА: ФІЛОЛОГІЧНИЙ ТА ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТИ

Сергій Чікін,
*доцент Національного технічного університету України
"Київський політехнічний інститут",
кандидат технічних наук*

Кирило Решетилів,
*старший викладач Національного технічного
університету України "Київський
політехнічний інститут"*

Олександра Чікіна,
*студентка факультету менеджменту Національного
технічного університету України "Київський
політехнічний інститут"*

Так іноді трапляється, що в колі фахівців в певний проміжок часу виникає інтерес до якоїсь окремої теми. Це може стосуватися і "права попереднього користувача", якому останнім часом присвячено кілька публікацій різних авторів [1 — 4].

Пригадаймо, що Цивільний кодекс України зазначає: "будь-яка особа, яка до дати подання заявки на винахід, корисну модель, промисловий зразок або, якщо було заявлено пріоритет, до дати пріоритету заявки в інтересах своєї діяльності добросовісно використала винахід, корисну модель, промисловий зразок в Україні або здійснила значну і серйозну підготовку для такого використання, має право на безоплатне продовження такого використання або використання, яке передбачалося зазначеною підготовкою (право попереднього користувача)". (п. 1, ст. 470) [5]. Стаття 31 Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" (в редакції Закону №850—IV

від 22.05.2003 р.) практично повторює цю норму права [6].

Право попереднього користувача, по суті, є обмеженням виключних майнових прав власника патенту. Тому, на нашу думку, в правових актах повинні міститися однозначні умови виникнення цього права. Паризька конвенція зазначаючи, що "права, набуті третіми особами до дня першої заявки, що є підставою для права пріоритету, зберігаються відповідно до внутрішнього законодавства кожної країни Союзу", дає можливість національним законодавствам самим урегулювати це питання (п. В ст. 4А) [7].

Автори деяких публікацій, наприклад [1 — 3], однак у визначенні умов виникнення права попереднього користувача, зокрема зазначаючи, що "використання чи підготовка до використання повинні мати місце лише на території України".

Таким чином, на думку авторів, приготування до використання винаходу на території України може бути здійснено і поза її межами.

У випадку, якщо все ж таки здійснення значної і серйозної підготовки має відбуватись саме на території України, то, вважаємо, запис в п. 1 статті ст. 470 Цивільного кодексу України має бути однозначним, наприклад:

"Будь-яка особа, яка до дати подання заявки на винахід, корисну

модель, промисловий зразок або, якщо було заявлено пріоритет, до дати пріоритету заявки в інтересах своєї діяльності добросовісно використала винахід, корисну модель, промисловий зразок в Україні або здійснила в Україні значну і серйозну підготовку для такого використання, має право на безоплатне продовження такого використання або використання, яке передбачалося зазначеною підготовкою (право попереднього користувача)". ♦

Список використаних джерел:

1. Шевелева Т. Права попереднього користувача на винахід, корисну модель, промисловий зразок і торговельну марку // *Інтелектуальна власність*, 2006, № 9, С. 43—44.
2. Томаров І. Право слідування і право попереднього користувача: юридична природа та місце в системі інтелектуальних прав // *Теорія і практика інтелектуальної власності*, 2006, № 6, С. 17—24.
3. *Право інтелектуальної власності: Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України/За заг. ред. М.В. Паладія, Н.М. Мироненко, В.О. Жарова.* — К.: Парламентське вид-во, 2006. — 432 с.
4. Чікін С., Верба І., Беляєва А. Право попереднього користувача щодо винаходів та корисних моделей — технічні аспекти // *Теорія і практика інтелектуальної власності*, 2007, № 1, С. 47—53.
5. Цивільний кодекс України (в редакції Закону № 1713-IV (850-15) від 12.05.2004 р.).
6. Закон України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" (в редакції Закону № 850-IV (850-15) від 22.05.2003 р.).
7. Паризька конвенція про охорону промислової власності (в редакції від 02.10.1979 р.).
8. Ющук І.П. *Українська мова.* — К.: Либідь, 2005. — 532 с.
9. *Постановление ЦИК СССР, СНК СССР от 12.09.1924 г. "О введении в действие Постановления о патентах на изобретения"*.
10. *Постановление ЦИК СССР, СНК СССР от 09.04.1931 г. "О введении в действие Положения об изобретениях и технических усовершенствованиях"*.
11. *Постановление СНК СССР от 05.03.1941 г. "Об утверждении Положения об изобретениях и технических усовершенствованиях и о порядке финансирования затрат по изобретательству, техническим усовершенствованиям и рационализаторским предложениям"*.
12. *Постановление Совета Министров СССР от 24.04.1959 г. "Об утверждении Положения об открытиях, изобретениях и рационализаторских предложениях и инструкции о вознаграждении за открытия, изобретения и рационализаторские предложения"*.
13. *Постановление Совета Министров СССР от 21.08.1973 г. "Об утверждении Положения об открытиях, изобретениях и рационализаторских предложениях"*.
14. Закон СССР "Об изобретениях в СССР" (от 31 мая 1991 г. N 2213-I).